

Кириченко О. А. Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»: навч. посібник / О. А. Кириченко, Ю. О. Ланцедова. – Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – 28 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://librarymnu.kl.com.ua/prac_vycl.html <Інститут історії та права> <№ 81>

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського
Навчально-науковий інститут історії, політології і права

О. А. Кириченко, Ю. О. Ланцедова

НОВІТНЯ ДОКТРИНА КЛАСИФІКАЦІЇ ЙЮРИДИЧНИХ НАУК, СУТНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЇХНІХ ОКРЕМИХ ГІПЕРГРУП I ГРУП. КУРС ЛЕКЦІЙ ДО ТРАДИЦІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ I ПРАВА»

Навчальний посібник

**Миколаїв
МНУ ім. В. О. Сухомлинського
2015**

**УДК340.П+343.98
ББК 67.Х+67.620
К 43**

Рекомендовано вченуо радою Навчально-наукового інституту історії, політології і права Миколаївського національного університету імені М. О. Сухомлинського (протокол № 1 від 16.09.2015 р.).

Рецензенти:

Басай В. Д., д. ю. н., професор, директор Прикарпатського юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія», Академік Академії наук Вищої освіти України, Заслужений юрист України;

Федоренко Т. М., к.ю.н., доцент, завідуюча кафедрою теорії та історії держави і права Гуманітарного інституту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

К 43

Кириченко О. А. Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і прав»: навч. посібник / О. А. Кириченко, Ю. О. Ланцедова. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – 28 с.

Розглянуто хронологію становлення та розвитку класифікації юридичних наук. Розкрита сутність і значення новітньої доктрини класифікації юридичних наук на основі їхніх гіпергрupovих завдань. Наведена схема класифікації юридичних наук у контексті виконання першого базисного завдання юриспруденції та завдань першого і другого напрямку юридичної діяльності (правотворчості, правозастосування), а також другого базисного завдання юриспруденції та завдань третього напрямку юридичної діяльності (антиделіктології).

Викладені основні положення новітньої доктрини сутності окремих гіпергруп антиделіктних юридичних наук.

Запропоновано новітню доктрину перспективи розвитку окремих гіпергруп і груп юридичних наук.

Призначена для сучасної теорологічної підготовки бакалаврів юриспруденції (вчителя і викладача юриспруденції) денної і заочної форми навчання Навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.

Може бути корисною для викладачів і студентів інших вищих юридичних навчальних закладів і для співробітників юридичних та антиделіктних органів.

УДК 340.П+343.98
ББК 67.Х+67.620
© Кириченко О. А., Ланцедова Ю. О., 2015.
© МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015.

ЗМІСТ

Питання 1. Хронологія та основні етапи вирішення проблеми класифікації юридичних наук	4
Питання 2. Новітня доктрина класифікації юридичних наук за різними основами	8
Питання 3. Нова доктрина сутності окремих груп антиделіктних юридичних наук	13
Питання 4. Новітня доктрина перспективи розвитку окремих гіпергруп і груп юридичних наук	16

Питання 1. Хронологія та основні етапи вирішення проблеми класифікації юридичних наук

Перший вітчизняний підручник з теорії держави і права, де й була запропонована перша класифікація юридичних наук шляхом лише переліку та стислої характеристики кожної з відомих юридичних наук [3, с. 299-320], підготували у 1940 р. представники конкретних юридичних наук (а не відповідної теоретичної юридичної науки) – криміналіст С. А. Голунський і процесуаліст М. С. Строгович, чому, мабуть, сприяло зародження і поступовий розвиток дискусії з основної теоретичної проблеми юридичних наук у цілому (які на той час зводилися лише до відповідних галузей права) – їх систематизації.

В якості основи такої класифікації права спочатку розглядався лише предмет правового регулюванні, пізніше – взаємозв'язок предмету і методу правового регулювання. І, врешті-решт, коли виявилося, що вказані критерії не можуть забезпечити достатньо повної і послідовної класифікації права, поряд з вказаними критеріями стали розглядати й низку інших [32, с. 223-483].

У такому аспекті *перша дискусія* виникла у 1938-1940 рр.¹, *друга* – у 1956-1958 рр.² і *третя дискусія* – у 1982 р.³ [1, с. 27; 31, с. 107]. Остання з наукових дискусій стала результатом проведення у листопаді 1981 р. на основі Московської державної юридичної академії Всеросійської конференції, на якій із доповідю «Система российского права» знову (як і у 1940 р.) виступив представник конкретної юридичної науки цивіліст, завідувач кафедрою цивільного права цієї державної юридичної академії В. П. Мозолін [31, с. 107-113].

У 2003 р. публікаціями М. І. Байтіна і Д. Є. Петрова «Система права: к продовженню дискуссии» і В. П. Мозоліна «Система российского права. Доклад на Всероссийской конференции 14 листопада 2001 г.» розпочалася четверта дискусія з визначення найбільш удосконаленої системи права [1, с. 25-34; 31, с. 107-113].

Проте вказані дискусії проходили у межах визначення найбільш удосконаленої системи лише права, в той час як вже давно назріла потреба розглядати дану проблему більш широко, а саме як систему юридичних наук (юриспруденції) у цілому.

¹Див.: Сов. гос. и право за 1939 р. (№ 3, № 4); 1940 р. (№ 1, № 8, № 9).

²Див.: Сов. гос. и право за 1956 р. (№ 8, № 9); 1957 р. (№ 1, № 2, № 3, № 4, № 6, № 7); 1958 р. (№ 5, № 11).

³Див.: Сов. гос. и право за 1982 р. (№ 6, № 8).

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

Незважаючи на те, що на сьогодні авторам відомо вже понад **100 класифікацій юридичних наук (права) у цілому** [32, с. 223-483], всі вони побудовані в традиційному і застарілому підході, принципово однаково успадковують загальні недоліки і можуть бути зведені до наступної схеми класифікаційного поділу: 1. Історичні юридичні науки. 2. Теоретичні юридичні науки. 3. Галузеві юридичні науки. 4. Міжгалузеві юридичні науки. 5. Спеціальні або чи і прикладні юридичні науки. 6. Міжнародні юридичні науки [32, с. 223-483].

Основними недоліками традиційних класифікацій юридичних наук (права) в цілому, розповсюджених в існуючих підручниках та в іншій навчальній та інформаційно-довідковій, у тому числі й енциклопедичній, літературі з теорії держави і права [32, с. 223-483], є наступні:

1. Побудова цих класифікацій на:

1.1. Застарілій і принципово помилковій та необґрунтованій концепції держави і права як основних об'єктів теорії держави і права і, як наслідок, її юридичних наук у цілому (див. лекцію про новітню доктрину базисних завдань юриспруденції).

1.2. Одночасно декількох класифікаційних основах (що неприпустимо при класифікації будь-яких об'єктів, відношень чи категорій), коли, як бачимо, підставою для виділу першої і другої з вказаних груп юридичних наук є предмет і метод вивчення тих чи інших суспільних відносин, третьої і четвертої груп – предмет, метод і галузева будова правового регулювання, п'ятої і шостої груп – додатково її сфера спеціального призначення «наукового продукту» цих наук та ін.

1.3. Помилковому змішуванні понять «право» і «юридична наука» і зведення останнього з них лише до першого з понять, що було традиційним для перший класифікаційних поділів, але, нажаль, що досить часто представлено у навчальній літературі останніх років видання (див. додаток).

2. Неповнота класифікаційного поділу, який в жодному із традиційних варіантів вирішення даної проблеми не містив у собі перелік всіх без винятку існуючих юридичних наук і, як правило, супроводжується лише орієнтовним перерахуванням тих з юридичних наук, що можуть входити до тієї чи іншої групи.

3. Вказані класифікації не можуть:

3.1. Показати необхідний розвиток існуючих і практичну потребу негайної появи низки нових юридичних наук чи їх основного «наукового продукту».

3.2. Чітко визначити завдання, об'єкти, поняття, систему та інші теорологічні категорії юридичних наук у цілому (*базисні завдання* та ін.), їх окремих груп (*групові завдання* та ін.) та кожної окремої юридичної науки (*часткові завдання* та ін.).

3.2. Ототожнюють терміни «теоретичні основи» і «методологія», коли семантичне значення останнього з них має полягати у позначенні вчення лише про методи, що складають тільки частину теоретичних основ юридичних наук у цілому, їх окремих груп чи конкретних юридичних наук.

Термін «методологія» не може охопити, зокрема, такі теоретичні основи кожної з юридичних наук, як історію розвитку даної науки, її завдання, об'єкти, поняття, систему, науковий статус, дидактичні основи тощо. Тому й запропоновано замість термінів «методологія» (семантичне тлумачення сутності якого суперечить вказаному традиційному його змістовному наповненню всіма теоретичними основами, а не лише положеннями про методи) і «теоретичні основи» (що виглядає вже менш лаконічним, ніж перший з термінів) використовувати словосполучення «теорологія», яке виглядає таким же лаконічним як і термін «методологія» і, окрім цього, здатний охопити будь-які теоретичні основи як кожної конкретної юридичної науки, так і юридичних наук у цілому. Так, у позначенні першої частини криміналістики та ординистики застосовує термін «теорологія» Ю. Д. Ткач [33, с. 181; 34, с. 138], тоді як О. А. Кириченко, Ю. О. Ланцедова та ін. реалізували цей же термін у назві першої з груп юридичних наук у контексті їх класифікації за груповими завданнями [24 та ін.].

Вказані понятійні і категоріальні недоліки класифікації юридичних наук обумовлювали й відповідну недосконалу систему викладу інших положень традиційної теорії держави і права, у першу чергу, напрямків юридичної діяльності, різновидів правопорушень та юридичної відповідальності, концепції вузівської підготовки юристів тощо, а, як наслідок, й аналогічних недоліків й інших існуючих окремих юридичних наук.

Саме тому привертають до себе увагу чисельні публікації, перш за все, таких представників наукової школи юриспруденції професора Аланкіра, як О. А. Кириченко та Ю. О. Кириченко (Ланцедової) [32, с. 223-483], в яких вже з 2000 р. ставилося питання щодо подолання вказаних недоліків у контексті удосконалення системи власне юридичних наук (юриспруденції) у цілому на принципово новому переосмисленні завдань та об'єктів даного виду суспільних наук, врахування єдиної, а

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

не декількох основ для цієї класифікації, надання їй всеохоплюючого і перспективного вигляду, коли б такий класифікаційний поділ подібно таблиці хімічних елементів Д. І. Менделєєва міг би розкрити дійсні теоретичні основи кожної з окремих юридичних наук, показати, які саме новітні юридичні науки, в якій групі, з якими теоретичними основами і «науковим продуктом» мають з'явитися у перспективі тощо. [32, с. 10].

Така постановка питання виявила необхідність принципово нового удосконалення існуючого підходу до визначення не тільки об'єктів і завдань юриспруденції, а й замість предмету узагальнюючого поняття юридичних наук у цілому, оскільки формулювання поняття юриспруденції у цілому чи будь-якої окремої юридичної науки фактично охоплює об'єкти, завдання, предмет, систему і, навіть, деякі інші їх поняття-створюючі категорії [32, с. 223-483].

Викладене дає всі підстави зробити висновок про те, що із вказаними публікаціями О. А. Кириченка [6, с. 207-217; 7, с. 217-226; 8, с. 110-128; 9, с. 29-37; 10, с. 60-62 та ін..] з 2000 р. фактично розпочалася **п'ята дискусія**, до якої невдовзі достатньо активно долучилася Ю. О. Кириченко (Ланцедова) [11, с. 3-12; 12, с. 183-190; 13, с. 141-148; 14, с. 9-12; 15, с. 21-24; 26, с. 127-131 та ін..], а пізніше й О. С. Тунтула [16, с. 140-145; 17, с. 44-51 та ін..], що, врешті-решт, набуло розробленої вказаними авторами форми **новітньої доктрини класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп та груп** [23, с. 134-147; 29; 30; 35; 36, с. 38-54 та ін..].

Дана новітня доктрина була апробована в чисельних наукових і навчальних публікаціях, у тому числі й у першому офіційному варіанті дисертації С. В. Кириленка, в якій хронології становлення та можливостям розвитку новітньої доктрини класифікації юридичних наук був присвячений спеціальний розділ «Можливості розвитку адміністративного права та процесу за новітньою класифікацією юридичних наук» [4, с. 138-178⁴], а також у низці рецензованих вітчизняних і закордонних видань та тих, що внесені в міжнародні наукометричні бази даних [18, с. 26-41; 19, 3-4; 20, с 106-110; 21, с. 122-125; 25, с. 111-116; 27, с. 45-59; 28, с. 89-92 та ін..].

⁴ Автореферат вказаної дисертації був підготовлений та розісланий в установленому порядку [5], після чого дисертація була необґрутовано знята з захисту і у наступному з'явилось ще чотири офіційних варіанти даної дисертації та належним чином розісланих їх авторефератів, звідки вже проблеми новітньої доктрини класифікації юридичних наук та перспективи розвитку наук адміністративного права та судочинства та інших адміністративістської спрямованості були під натиском псевдовчених видалені.

Однак, незважаючи на таку широку наукову апробацію, у тому числі й на понад 100 науково-практичних конференціях та інших подібних наукових заходах [23, с. 822-845], дана новітня доктрина ще не стала загально визнаною і може розцінюватися лише як основа для ініціювання дійсно широкої коректної наукової дискусії з приводу розробки загально визнаного варіанту вирішення даної проблеми.

Тому п'ятий етап дискусії з приводу розробки найбільш ефективної фактично триває й до цього часу.

Вітчизняні вчені-теоретики, в розпорядженні яких протягом десятків років був и залишається до цього часу профільний науково-дослідний інститут «Інститут держави і права АН України ім. В. М. Корецького», в історії вітчизняної юриспруденції займали пасивну позицію з розробки і поступового удосконалення проблем юриспруденції, що й спонукало представників часткових юридичних наук братися за подальше удосконалення теологічних основ юриспруденції [32, с. 10-27 та ін.].

Питання 2. Новітня доктрина класифікації юридичних наук у контексті їхніх гіпергрупових завдань та за іншими основами

Виходячи з базисних завдань та об'єктів юриспруденції, а також побудованих на них напрямків юридичної діяльності (див. лекцію про новітню доктрину базисних завдань юриспруденції та напрямків юридичної діяльності) класифікацію юридичних наук більш правильно будувати, базуючись на гіперзавданнях окремих гіпергруп і груп юридичних наук, що має охопити завдання всіх існуючих і перспективних юридичних наук, та основуючись на першому базисному завданні юриспруденції і на відповідних напрямках юридичної діяльності, тобто на правотворчості та правозастосуванні, та на другому базисному завданні юриспруденції і теж на відповідному напрямку юридичної діяльності, тобто, вже на антиделіктології.

Одна з останніх варіацій розробленої О. А. Кириченком, Ю. О. Ланцедовою та О. С. Тунтулою **новітньої доктрини класифікації юридичних наук на основі їхніх гіпергрупових завдань** (з урахуванням уточненого найменування, поняття, системи, інших основ існуючих і перспективних юридичних наук) [2, с. 42-48; 23, с. 134-139; 29; 36, с. 38-41 та ін.] може бути представлена у такій редакції:

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

1. Теорологічні юридичні науки, тобто науки, які покликані розробити філософські, соціологічні, політологічні, філологічні, психологічні, теорологічні, історичні та інші теоретичні основи щодо раціонального, ефективного та якісного проведення кожного з напрямів юридичної діяльності, а також для становлення та розвитку в контексті виконання цих завдань інших юридичних наук:

1.1. **Мононауки**: Філософія юриспруденції (філософія права⁵), Політологія юриспруденції (теорія держави в межах такої традиційної теоретичної юридичної науки, як «Теорія держави і права»), Соціологія юриспруденції (соціологія права), Психологія юриспруденції (юридична психологія), Юридекономіка (на основі політекономії), Теорологія юриспруденції (теорія права в межах тієї ж традиційної теоретичної юридичної науки «Теорія держави і права»), Історія вітчизняної політології і теорології юриспруденції (історія держави і права України), Історія зарубіжної політології і теорології юриспруденції (історія держави і права зарубіжних країн), Історія правових вчень (історія правових і політичних вчень) та ін.

1.2. **Полінауки**: Філологія юриспруденції, Енциклопедія юриспруденції, Порівняльна юриспруденція (порівняльне правознавство), Педагогіка юриспруденції та ін.

2. **Регулятивні юридичні науки**, які мають розробити правове регулювання «безделіктних» (позитивних, неконфліктних) сторін суспільного життя:

2.1. **Теорологія державно-правового управління** (державне управління, яке як систему наук необхідно повернути в «коло» юриспруденції).

2.2. Галузеві регулятивні юридичні науки:

2.2.1. Внутрішні: Авіаційнобудівна, Автобудівна, Аграрна, Антиделіктна (правоохранне право), Атмосферна, Атомноенергетична, Банківська, Бібліотечна, Будівельна, Бюджетна, Ветеринарна, Видавнича, Військова, Вогнеборна, Водна, Дозвільна, Житлова, Залізничнобудівна, Земельна, Кораблебудівна, Культурологічна, Лізингова, Лісова, Ліцензійна, Машинобудівна, Медична, Метрологосертифікатна, Мистецька, Митна, Муніципальна, Надроархеологічна (кодекс про надра та ін.), Наукова, Нотаріальна, Освітняnska, Пенсійна або Соціальна, Податкова, Працеохоронна, Прикордонна, Природоохоронна, Промислова, Реєстраційна, Санітарна, Сімейна, Споживчоохоронна,

⁵ Тут і надалі вказане існуюче найменування науки, коли відсутність такого пояснення свідчить про те, що у першому випадку запропоноване найменування перспективної юридичної науки або залишене найменування існюючої науки.

Спортивна, Страхова, Теологічна, Торгівельна, Транспортна, Фінансова, Шоубізнесова та ін. галузь права України.

2.2.2. Міжнародні: Атмосферна, Атомноенергетична, Будівельна, Видавничя, Дипломатична або Консульська, Екологічна, Кораблебудівна, Космічна, Мистецька, Морська, Освітняська, Спортивна, Теологічна, Шоубізнесова та ін. галузь права.

3. Антиделіктні юридичні науки:

3.1. **Базисноантиделіктні юридичні науки**, які мають розробити правову основу (базис) раціональної, ефективної та якісної протидії кожному з видів правопорушень:

3.1.1. Внутрішні:

3.1.1.1. **Супутня базисноантиделіктна юридична наука:** Конституційна галузь права України.

3.1.1.2. **Моноантиделіктні базисноантиделіктні юридичні науки:** Антикримінальна (кримінальне) і Адміністративна галузь права України.

3.1.1.3. **Регулятивно-антиделіктні базисноантиделіктні юридичні науки:** Трудова (трудове), Де-факто майново-договірна (цивільне) і Де-юре майново-договірна (арбітражне, господарське) галузь права України.

3.1.2. Міжнародні: Антикримінальна, Де-факто майново-договірна і Де-юре майново-договірна галузь права.

3.2. **Процедурні юридичні науки**, на які покладається завдання з розробки правової форми (процедури, порядку) раціональної, ефективної та якісної протидії кожному з різновидів правопорушень:

3.2.1. Внутрішні:

3.2.1.1. **Полінауковий напрям:** Теорологія антиделіктних відомостей (теорія доказів).

3.2.1.2. **Супутня процедурна юридична наука:** Конституційне судочинство України.

3.2.1.3. **Моноантиделіктні процедурні юридичні науки:** Антикримінальне (кримінальне процесуальне) та Адміністративне (адміністративний процес) судочинство України.

3.2.1.4. **Регулятивно-антиделіктні процедурні юридичні науки:** Трудове (частково – процедурна частина Кодексу законів про працю, в основному – низка інших дисциплінарних правових актів), Де-факто майново-договірне (цивільне процесуальне) і Де-юре майново-договірне (арбітражне процесуальне, господарське процесуальне) судочинство України.

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

3.2.1.5. Додаткові процедурні юридичні науки: Ордистичне (процедурна частина теорії ОРД), Виправно-трудове (кrimінально-виконавче) і Виконавче (низка виконавчих правових актів за іншим судочинством, ніж антикrimінальне) судочинство України.

3.2.2. Міжнародні: Антикrimінальне, Ордистичне, Де-факто майново-договірне і Де-юре майново-договірне судочинство.

3.3. Методичні юридичні науки, завдання яких полягає в розробці складових частин гласної (кrimіналістичної) і негласної (ордистичної) методики (технічних засобів, загальних правил поводження з ними; тактичних прийомів проведення практичних дій; методичних рекомендацій з проведення кожної зі стадій такої протидії) протидії правопорушенням:

3.3.1. Мононауки: Кrimіналістика, Ордистика (методична частина теорії ОРД).

3.3.2. Полінауки: Деліктологія (кrimінологія), Юридична медицина (судова медицина), Юридична психіатрія (судова психіатрія), Юридична бухгалтерія (судова бухгалтерія), Юридична статистика (судова статистика), Юридична кібернетика (судова кібернетика) та ін..

3.3.3. Полінаукові напрями: Юридична експертологія (судова експертологія), Юридична одорологія (кrimіналістична одорологія), Юридична мікрооб'єктологія (кrimіналістична, судова мікрооб'єктологія) та ін.

Викладена базова класифікація юридичних наук може бути представлена в контексті, з одного боку, виконання завдань правотворчості і правозастосування, тобто в контексті першого базисного завдання юриспруденції – розробити і застосувати ефективне, раціональне та якісне правове регулювання необхідних сторін суспільного життя (права), що здійснюється в межах позитивних чи безделіктних правовідносин.

З іншого боку, базову новітню класифікацію юридичних наук можна представити і в контексті виконання завдань антиделіктології, тобто в межах вже другого базисного завдання юриспруденції – розробити і застосувати ефективні, раціональні та якісні засоби протидії правопорушенням, що здійснюється вже в межах негативних або деліктних правовідносин.

Одна з останніх варіацій запропонованої цими же авторами **новітньої доктрини класифікації юридичних наук у контексті завдань правотворчої і правозастосовчої діяльності** [2, с. 48; 23, с. 139; 29; 36, с. 42 та ін.] виглядає у лаконічній формі таким чином:

1. Правові юридичні науки (базисноантиделіктні юридичні науки, процедурні юридичні науки, регулятивні юридичні науки; у відомому

аспекті – теорологічні юридичні науки) [основним «науковим продуктом» яких має стати розробка відповідного кодифікованого правового акта (кодексу)].

2. **Неправові юридичні науки** (методичні юридичні науки; у відомому аспекті – теорологічні юридичні науки), завдання яких вже знаходяться у контексті антиделіктних завдань юридичної діяльності.

Новітню ж доктрину класифікації юридичних наук у контексті завдань антиделіктної діяльності ці ж автори бачать такою:

1. **Антиделіктні юридичні науки** (базисноантиделіктні юридичні науки, процедурні юридичні науки, методичні юридичні науки; у відомому аспекті – теорологічні юридичні науки).

2. **Безделіктні юридичні науки** (регулятивні юридичні науки; у відомому аспекті – теорологічні юридичні науки) [2, с. 48; 23, с. 139-140; 29; 36, с. 42 та ін.].

Класифікація юридичних наук на основі їхніх гіпергрупових завдань вже містить в собі важливі доктринальні передумови для докорінного реформування історичних та інших суспільних і гуманітарних наук, коли поміж теорологічних юридичних мононаук мають з'явитися такі суспільні і гуманітарні науки, як Філософія юриспруденції - замість існуючої філософії права, Політологія юриспруденції – політології права і теорії держави в межах такої традиційної теоретичної юридичної науки, як «Теорія держави і права», Соціологія юриспруденції - соціології права, Юридекономіка - політекономії, Історія вітчизняної політології і теорології юриспруденції - історії держави і права України, Історія зарубіжної політології і теорології юриспруденції - історії держави і права зарубіжних країн, а поміж теорологічних юридичних полінаук – взагалі неіснуючі зараз, але необхідні для належного розвитку юриспруденції такі сукупності знань, як Філологія юриспруденції і Педагогіка юриспруденції [2, с. 42; 36, с. 42 та ін.].

Деякі традиційні суспільні науки зустрічаються в удосконаленому для юриспруденції вигляді і в інших групах наук даної класифікації юридичних наук, коли поміж регулятивних юридичних наук вже є Теорологія державно-правового управління, яка має з'явитися замість державного управління, що як систему наук, як правильно наголошується в самій класифікації юридичних наук необхідно повернути в «лоно» юриспруденції [2, с. 42; 36, с. 42].

Викладене місцевезнаходження докорінно оновлених за назвою для потреб юриспруденції суспільних та гуманітарних наук обумовлює й відповідне як принципове реформування наукових основ кожної з них, так й привнесення в їхні материнські суспільні чи гуманітарні науки

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

необхідних доктринальних категорій юриспруденції для більш цілеспрямованого, а, головне, свідомого і наукового розвитку цих материнських галузей суспільних знань [36, с. 42-43 та ін.].

Питання 3. Нова доктрина сутності окремих груп антиделіктних юридичних наук

У той же час, найбільш складно уявити й справжню сутність власне антиделіктних юридичних наук, що має суттєве значення для концептуального розвитку процедури протидії кримінальним та іншим правопорушенням і тому спонукає звернути особливу увагу на кожну з груп цієї дуже важливої гіпергрупи юридичних наук.

Сутність супутніх антиделіктних юридичних наук
Ю. О. Ланцедова та О. С. Тунтула вбачають у тому, що Конституційна галузь права і судочинство України покликані розробити кодифіковане правове регулювання базису і процедури (порядку, форми) антиделіктних правовідносин щодо встановлення факту правомірності чи нелегальності діянь, рішень і правових актів суб'єктів владних повноважень, коли в останньому із випадків залежно від сутності порушених правовідносин має порушуватися антикримінальне, адміністративне, трудове, де-факто майново-договірне або де-юре майново-договірне судочинство для притягнення винного до відповідного виду юридичної відповідальності за допомогою призначення покарань, парапокарань, квазіпокарань і квазіпарапокарань.

Відновлення порушеного правового статусу частково може здійснюватися в межах:

1. Оновленого Конституційного судочинства України.
2. Відповідного виду судочинства, залежно від того, яке саме правопорушення було вчинене, які власне правовідносини були порушені (наприклад, у вигляді пред'явлення позову про відшкодування фізичної, майнової та/або моральної шкоди) [2, с. 45; 23, с. 140; 35; 36, с. 43].

На думку Ю. О. Ланцедової, **сутність моноантиделіктних юридичних наук** полягає у тому, що Антикримінальна та оновлена Адміністративна галузь права і судочинство України повинні розробити кодифіковане правове регулювання базису і процедури (порядку, форми) притягнення до антикримінальної та адміністративної карально-виховної, відновлювальної та/чи супутньої відповідальності, насамперед, у вигляді:

1. Накладення покарань, парапокарань, квазіпокарань і квазіпарапокарань.

2. Пред'явлення позову про відновлення правового статусу в антикримінальному та адміністративному судочинстві за допомогою:

2.1. Відшкодування фізичної, майнової та/або моральної шкоди.

2.2. Іншого відновлення правового статусу) [2, с. 45; 23, с. 141; 35; 36, с. 43-44].

Сутність регулятивно-антиделіктних юридичних наук

Ю. О. Ланцедова цілком обґрунтовано вбачає у тому, що Трудова, Де-факто майново-договірна і Де-юре майново-договірна галузь права і судочинство України, що регулюють як позитивні (регулятивні), так й антиделіктні правовідносини, повинні розробити два види кодифікованого правового регулювання базису і процедури (форми, порядку) у вигляді відповідно Трудового, Де-факто майново-договірного і Де-юре майново-договірного кодексів України та Кодексів трудового, де-факто майново-договірного і де-юре майново-договірного судочинства України) [2, с. 46; 23, с. 141-142; 35; 36, с. 44].

У такому випадку названі науки і кодекси забезпечували б аналогічно:

1. Моноантиделіктним юридичним наукам:

1.1. Притягнення винного до дисциплінарної, де-факто майново-договірної або де-юре майново-договірної карально-виховної, відновлювальної та/або супутньої відповідальності, насамперед, у вигляді накладення покарань, парапокарань, квазіпокарань і квазіпарапокарань.

1.2. Пред'явлення позову про відновлення порушеного правового статусу соціосуб'єкта через відшкодування збитків або інше відновлення його правового статусу.

2. Супутнім антиделіктним юридичним наукам.

2.1. Визнання легітимним або нелегітимним діянь, рішень і правових актів адміністрації в галузі трудових прав, свобод, інтересів і обов'язків підлеглих соціосуб'єктів, коли встановлення нелегітимності такого роду діянь, рішень і правових актів адміністрації має крім відновлення порушеного правового статусу підлеглого соціосуб'єкта обумовити настання дисциплінарної карально-виховної відповідальності адміністрації і, не виключено, і, навпаки, - дисциплінарної карально-виховної відповідальності підлеглого соціосуб'єкта.

2.2. Пред'явлення позову про відновлення порушеного правового статусу соціосуб'єкта через відшкодування збитків або інше відновлення його правового статусу.

3. Регулятивним юридичним наукам, коли врегулювання позитивних відповідно внутрішніх державно-управлінських, де-факто майново-договірних і де-юре майново-договірних правовідносин має

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

здійснюватися однією юридичною наукою і одним кодексом поряд з виконанням інших, в даному випадку антиделіктних, зазначених вище завдань) [2, с. 46; 23, с. 142-143; 35; 36, с. 44-45].

У традиційному адміністративному праві і процесі спільне знаходження базису і процедури, з одного боку, антиделіктних правовідносин, а, з іншого боку, позитивних правовідносин, вже зараз виглядає досить алогічним (тим більше, за наявності ще й не властивих їм конституційних і трудових антиделіктних правовідносин) і підлягає належному вирішенню [2, с. 46; 23, с. 143; 35; 36, с. 45].

Сутність додаткових антиделіктних юридичних наук, за концепцією Ю. О. Ланцедової, полягає в тому, що Ордистичне, Виправно-трудове і Виконавче судочинство України покликані розробити кодифіковане правове регулювання додаткових процедур (порядків, форм) протидії правопорушенням, а саме:

1. Кодекс ордистичного судочинства України має презентувати процедуру застосування складових частин негласної методики протидії кожному з різновидів правопорушень паралельно відповідній:

1.1. Моноантиделіктній чи регулятивно-антиделіктній процедурі протидії правопорушенням, тобто в межах антикримінального, адміністративного, трудового, де-факто майново-договірного і де-юре майново-договірного судочинства.

1.2. Супутньої процедури із встановлення факту легальності або нелегальності діянь, рішень і правових актів суб'єктів владних повноважень, тобто в межах конституційного та трудового судочинства, коли в межах Кодексу трудового судочинства мається на увазі процедура (порядок) відновлення трудових прав, свобод, інтересів та обов'язків підлеглого соціосуб'єкта і, не виключається, адміністрації.

Цим самим здійснюється так зване «ордистичне супроводження» всіх названих видів судочинства) [2, с. 46-47; 23, с. 143-144; 35].

2. Кодекс виправно-трудового судочинства України – продовження процедури Кодексу антикримінального судочинства України на стадії виконання остаточних слідчих і судових рішень з антикримінальних справ, перш за все, у вигляді позбавлення волі, але й всіх без виключення інших рішень по антикримінальним справам [2, с. 47].

3. Кодекс виконавчого судочинства України – продовження процедур інших процедурних кодексів на стадії виконання кінцевих позасудових та судових рішень за відповідними антиделіктними справами:

3.1. Кодексу конституційного судочинства.

3.2. Кодексу адміністративного судочинства.

3.3. Кодексу трудового судочинства.

- 3.4. Кодексу де-факто майново-договірного судочинства.
- 3.5. Кодексу де-юре майново-договірного судочинства [2, с. 48; 23, с. 144; 35; 36, с. 45-46].

Питання 4. Новітня доктрина перспективи розвитку окремих гіпергруп і груп юридичних наук

Поява низки новітніх та оновлених суспільних і гуманітарних наук в новітній доктрині класифікації юридичних наук в якості нової галузі вже власне юридичного знання (філософія юриспруденції, політологія юриспруденції, соціологія юриспруденції, психологія юриспруденції, юридекономіка, історія вітчизняної політології і теорології юриспруденції, історія зарубіжної політології і теорології юриспруденції, історія правових вчень, філологія юриспруденції, педагогіка юриспруденції та ін.) означає не тільки те, що саме ці вже саме теорологічні юридичні науки мають не лише привнести у свої материнські суспільні і гуманітарні науки відповідні доктрини юриспруденції, а й положення своїх материнських наук мають використати вже в контексті ефективного, раціонального та якісного виконання базисних власних наукових завдань юриспруденції і саме в контексті взаємопов'язаного діалектичного розвитку двох базисних об'єктів юриспруденції – права (правового регулювання необхідних сторін суспільного життя) і засобів протидії правопорушенням (порушенням даного правового регулювання) [36, с. 46].

У цьому контексті добре видно те, наскільки докорінно мають змінитися основи низки традиційних суспільних і гуманітарних наук, коли, наприклад, традиційна філософія права за хоча б самою назвою зорієнтована на виконання лише першого базисного власного наукового завдання юриспруденції і на пізнання тільки першого об'єкта юриспруденції – права, тоді як філософських підвалин чекає і друге базисне власне наукове завдання юриспруденції та другий базисний об'єкт юриспруденції – засоби протидії правопорушенням. Аналогічним чином докорінно мають змінитися й завдання й всіх інших вказаних у даній класифікації юридичних представників суспільних та гуманітарних галузей знань [36, с. 46-47].

Доктринальне, законодавче та прикладне докорінне реформування адміністративної галузі права та судочинства та інших юридичних наук адміністративістської спрямованості Є. В. Кириленко, Ю. О. Ланцедова та О. С. Тунтула пропонують у низці

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

публікацій [4, с. 138-178; 5, с. 13-14; 23, с. 144-147; 30; 36, с. 47-50 та ін.] за такими концептуальними напрямками.

Оновлення базисноантиделіктної юридичної науки «Адміністративна галузь права України» та процедурної антиделіктної юридичної науки «Адміністративне судочинство України» Є. В. Кириленко та О. С. Тунтула вбачають у тому, що задачі цих та інших юридичних наук адміністративістської спрямованості уточнюються через докорінне реформування традиційного адміністративного права та процесу на основі нової класифікації юридичних наук, коли оновлена Адміністративна галузь права України і Адміністративне судочинство України повинні створити лише відповідно правовий базис і порядок (форму, процедуру) протидії адміністративним правопорушенням із притягнення винного до адміністративної карально-виховної, відновлювальної та супутньої відповідальності та звільнення від неї, виконання рішень антиделіктних органів по цих справах і пр., що має бути представлено в Адміністративному кодексі України (замість базисноантиделіктної частини КпАП України і Митного кодексу України) і в Кодексі адміністративного судочинства України (замість процедурної частини КпАП України і Митного кодексу України).

Необхідність появи нової **теоретичної регулятивної юридичної науки «Теорологія державно-правового управління»** та близько 50-ти існуючих і перспективних галузевих регулятивних юридичних наук, на думку О. А. Кириченка та С. В. Кириленка, викликається тим, що вони покликані створити теоретичні основи і кодифіковане регулювання виділених переважно із Особливої частини традиційного адміністративного права різних галузей позитивних («безделіктних», неконфліктних) правовідносин, теоретично-прикладної основи надійного визнання, забезпечення та відновлення правового статусу всіх соціосуб'єктів [23, с. 145-146; 30; 36, с. 47].

Розвиток базисноантиделіктної юридичної науки «Конституційна галузь права України» і процедурної антиделіктної юридичної науки «Конституційне судочинство України» Ю. О. Ланцедова та О. С. Тунтула вбачають у тому, що ці науки покликані створити на основі об'єднання існуючого конституційного та адміністративного судочинства в Конституційному кодексі України (замість Конституції України та системи конституційних законів) і в Кодексі Конституційного судочинства України (замість Закону України «Про Конституційний Суд України» і, по суті, неправового акта - Регламенту Конституційного Суду

України, ухваленого не парламентом, а самим КС України, що подає деструктивний приклад для всіх інших судів самим створювати процедури розгляду антикримінальних, адміністративних, трудових, де-факто майново-договірних і де-юре майново-договірних справ) політико-правовий базис державності, а також порядок:

1. Визнання нелегальними (коли такі діяння суперечать положенням підзаконного акту або поточному чи Основному закону) або легальними діянь, рішень і правових актів суб'єктів правотворчої, правозастосовчої або антиделіктної гілок державної влади.

2. Порушення у разі встановлення факту нелегітимності відповідного судочинства для притягнення винного суб'єкта владних повноважень до карально-виховної юридичної відповідальності відповідного виду.

3. Притягнення винного суб'єкта владних повноважень та інших соціосуб'єктів до супутньої конституційної відповідальності.

4. Притягнення винного суб'єкта владних повноважень до відновлювальної конституційної відповідальності із:

4.1. Відшкодування майнової та моральної шкоди.

4.2. Іншого відновлення правового статусу всіх потерпілих соціосуб'єктів [23, с. 146; 30; 36, с. 47-48].

Оновлення базисноантиделіктної юридичної науки «Трудова галузь права України» (Трудовий кодекс) і процедурної антиделіктної юридичної науки «Трудове судочинство України» (Кодекс трудового судочинства), за С. В. Кириленком в розвиток позиції О. А. Кириченка, полягає у тому, що названі юридичні науки покликані розробити у вигляді Трудового кодексу України (на основі базисноантиделіктної частини КЗпП України, статутів про дисципліну, інших правових актів про працю) та Кодексу трудового судочинства України (замість процедурної частини КЗпП України, статутів про дисципліну, інших правових актів про порядок залучення до дисциплінарної відповідальності) правового базису і порядку:

1. Регулювання повного обсягу внутрішніх по відношенню до юридичної особи державно-управлінських правовідносин, за винятком майново-договірних.

2. Притягнення до дисциплінарної карально-виховної, відновлювальної відповідальності (дисциплінарні покарання, дисциплінарні парапокарання, дисциплінарні квазіпокарання).

3. Притягнення до дисциплінарної супутньої відповідальності.

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

4. Відновлення порушеного правового статусу як підлеглих соціосуб'єктів, так і адміністрації у вигляді:

4.1. Відшкодування йому фізичної та/чи майнової та моральної шкоди.

4.2. Іншого відновлення правового статусу соціосуб'єктів, звільнення їх від покарання тощо [23, с. 147-146; 30; 36, с. 48-49].

Питання та завдання для самоконтролю

1. Викладіть хронологію та основні етапи вирішення проблеми класифікації юридичних наук.

2. У чому полягають основні недоліки традиційних класифікацій юридичних наук?

3. Розкрийте сутність завдань теорологічних юридичних наук таожної з мононаук даної гіпергрупи.

4. Якими є завдання регулятивних юридичних наук та назвіть десять представників юридичних наук даної гіпергрупи?

5. Викладіть завдання кожної з груп антиделіктних юридичних наук.

6. Перерахуйте юридичні науки кожної з груп антиделіктних юридичних наук.

7. Розкрийте сутність класифікації юридичних наук у контексті проведення правотворчої, правозастосовчої і антиделіктної діяльності.

8. У чому полягає сутність супутніх антиделіктних юридичних наук?

9. Викладіть сутність моноантиделіктних юридичних наук.

10. У чому полягає сутність регулятивно-антиделіктних юридичних наук?

11. Викладіть сутність додаткових антиделіктних юридичних наук.

12. Розкрийте сутність реформування адміністративної галузі права та судочинства.

13. Викладіть сутність реформування конституційної галузі права та судочинства.

14. Розкрийте сутність реформування трудової галузі права та судочинства.

Основна література

1. Кириченко О. А. Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»: навч. посібник / О. А. Кириченко, Ю. О. Ланцедова. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – 28 с.

Рекомендована література для поглибленого вивчення теми

1. Виноградов А. К. Новая доктрина классификации юридических наук, сущности и перспектив развития их отдельных групп / А. А. Кириченко, А. К. Виноградов // Журнал східноєвропейського права. – 2015. – № 14. - С. 39-50 Міжн. наук.-метр. Index Copernicus International, HeinOnline, РИНЦ [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://easternlaw.com.ua/page/2>
2. Кириченко А. А. Новая доктрина классификации юридических наук: предусловия, сущность, перспективное значение / А. А. Кириченко // Научные труды РАЮН. - Вып. 14: в 2 т. - Т. 1. – Междунар. науч.-метр. базы РИНЦ, Научн. эл. библ.-ка eLIBRARY.RU. - М.: Юрист, 2014. – С. 106-110 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: lawinfo.ru/assets/files/t1.pdf
3. Кириченко А. А. Новая доктрина классификации юридических наук и сущности их отдельных гипергрупп / А. А. Кириченко // Науковий журнал «Молодий вчений». — № 2 (17) лютий 2015. – С. 771-774 Міжнар. наук.-метричн. база РИНЦ, ScholarGoogle, OAJ, CiteFactor, Research Bible [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/6-2_17_2015.pdf
3. Кириченко А. А. Гипердоклад о более двухстах пятидесяти лучших доктринах и концепциях юриспруденции научной школы профессора Алланкира: коллективная монография / кол. авторов под науч. ред. А. А. Кириченко. – Второе издание. - Николаев: Ник. нац. ун-т імені В. А. Сухомлинского, 2015. – 1008 с.
4. Кириченко А. А. Новая доктрина классификации юридических наук по различным основаниям, сущности и перспектива развития их отдельных групп: приглашение к дискуссии / А. А. Кириченко // Веснік Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы. - Серыя 4. - Правазнаўства. - Том 6, № 2, 2016. - С. 3-16 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://vesnik.grsu.by/s_n/pre_211_ru.pdf
5. Кириченко С. А. Сущность и перспектива развития отдельных групп юридических наук / С. А. Кириченко // Научные труды РАЮН. - Вып. 14: в 2 т. - Т. 1. – Междунар. науч.-метр. базы РИНЦ, Научн. эл. библ.-ка eLIBRARY.RU. - М.: Юрист, 2014. – С. 111-116 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: lawinfo.ru/assets/files/t1.pdf
6. Ланцедова Ю. А. Новая доктрина классификации юридических наук, сущность и перспектива развития их отдельных групп (приглашение к дискуссии) / Ю. А. Ланцедова, А. С. Тунтула, О. И. Шаповалова // Журнал східноєвропейського права. – 2014. – № 3. -

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

С. 45-59 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2014/05/4_lantsedova_tuntula_shapovalova.pdf

7. Ланцедова Ю. А. Новая доктрина классификации юридических наук / Ю. А. Ланцедова / 1017 слов // Блог экспертов (blog-experts.com). Информационно-аналитический сайт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://blog-experts.com/prezentaciya-novyx-doktrin-i-koncepcij-yurisprudencii-nauchnoj-shkoly-professora-alankira-priglashenie-k-diskussii-yuliya-lancedova-novaya-doktrina-klassifikacii-yuridicheskix-nauk/> 2014-12-03 – Доктрины

8. Ланцедова Ю. А. Новая доктрина перспектив развития наук административной направленности и некоторых других юридических наук / Ю. А. Ланцедова / 919 слов // Блог экспертов (blog-experts.com). Информационно-аналитический сайт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://blog-experts.com/novaya-doktrina-perspektiv-razvitiya-nauk-administrativnoj-napravlennosti-i-nekotoryx-drugix-yuridicheskix-nauk/> 2014-12-06 – Доктрины

9. Ланцедова Ю. А. Новая доктрина классификации юридических наук по нескольким основаниям: приглашение к дискуссии / Ю. А. Ланцедова // Сучасні тенденції розвитку юридичної науки та практики: матер. Міжнарод. наук.-практ. конф., 22-23.05.2015 р. – Кривий Ріг: ДВНЗ «Криворізьк. нац. ун-т», 2015. – С. 24-26.

10. Тунтула А. С. Новая доктрина сущности отдельных групп юридических наук / А. С. Тунтула / 729 слов // Блог экспертов (blog-experts.com). Информационно-аналитический сайт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://blog-experts.com/prezentaciya-novyx-doktrin-i-koncepcij-yurisprudencii-nauchnoj-shkoly-professora-alankira-priglashenie-k-diskussii-aleksandra-tuntula-novaya-doktrina-sushhnosti-i-perspektiv-razvitiya-otdelnyx-grupp/> 2014-11-04 – Доктрины

11. Тунтула О. С. Курс лекцій зі спецкурсу «Новітні базисні доктрини та концепції юриспруденції»: навч. посібник / О. С. Тунтула, О. А. Кириченко ; за наук. ред. О. А. Кириченка. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – 60 с.

Обов'язкове індивідуальне науково-дослідне завдання

Осмислити, порівняти і законспектувати основні положення лекцій та не менше 3-5 будь-яких інших традиційних положень, що відповідають питанням лекції. З них обрати той варіант, який студент вважає найбільш обґрунтований. Стисло вказати на переваги даного варіанту та на відповідні недоліки інших проаналізованих традиційних варіантів вирішення цієї ж проблеми.

Бібліографічний список

1. Байкин М. И. Система права : к продолжению дискуссии / М. И. Байкин, Д. Е. Петров // Гос-во и право. – № 1. – 2003. – С. 25–34.
2. Виноградов А. К. Новая доктрина классификации юридических наук, сущности и перспектив развития их отдельных групп / А. А. Кириченко, А. К. Виноградов // Журнал східноєвропейського права. – 2015. – № 14. - С. 39-50 Міжн. наук.-метр. Index Copernicus International, HeinOnline, РИНЦ [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://easternlaw.com.ua/page/2>
3. Голунский С. А. Теория государства и права : учебник / С. А. Голунский, М. С. Стrogович. – М. : Юрид. изд-во НКЮ СССР, 1940. – 302 с.
4. Кириленко Є. В. Теоретичні та інші передумови реформування адміністративного права та процесу : дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Євген Володимирович Кириленко; Інститут законодавства Верховної Ради України. – К., 2012. – 254 с.
5. Кириленко Є. В. Теоретичні та інші передумови реформування адміністративного права та процесу : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Євген Володимирович Кириленко; Інститут законодавства Верховної Ради України. – К., 2012. – 20 с.
6. Кириченко А. А. Система юридических наук в свете борьбы с имущественными преступлениями / А. А. Кириченко, Ю. Д. Ткач // Актуальні проблеми діяльності ОВС по попередженню, розкриттю та розслідуванню злочинів. Частина II. Проблеми розкриття та розслідування злочинів у сучасних умовах : матер. міжнар. наук.-практ. конф., 19-20.10.2000 р. – Одеса : НД РВВ ОІВС, 2000. – С. 207–217.
7. Кириченко О. А. Предмет і система юридичних наук / О. А. Кириченко, С. Л. Дерев'янкін // Актуальні проблеми діяльності ОВС по попередженню, розкриттю та розслідуванню злочинів. Ч. II. Проблеми розкриття та розслідування злочинів у сучасних умовах : матер. міжнар. наук.-практ. конф., 19-20.10. 2000 р. – Одеса : НД РВВ ОІВС, 2000. – С. 217–226.
8. Кириченко А. А. Проблемы совершенствования системы юридических наук в свете борьбы с преступностью / А. А. Кириченко, И. Г Кириченко // Науковий вісник ДІОІ. – Дніпропетровськ : РВВ ДІОІ МВС України, 2001. – № 1. – С. 110–128.

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

9. Кириченко А. А. Новая концепция предмета и системы юридических наук / А. А. Кириченко, И. Г. Кириченко, Г. В. Федоров // Весы Фемиды. – 2001. – № 2. – С. 29–37.
10. Кириченко А. А. Основы юридической одорологии (теорология, правовая процедура, методика) : монография / А. А. Кириченко, В. Д. Басай, А. М. Щитников. – Мн. : Ивано-Франковск : Изд-во Плай, ГЭКЦ МВД РБ, 2001. – 768 с.
11. Кириченко О. А. Нова теорологічна концепція юридичних наук / О. А. Кириченко, Ю. О. Кириченко // Науковий вісник Юридична академія Міністерства внутрішніх справ. – Дніпропетровськ : РВВ ЮА МВС України, 2002. – № 2. – С. 3–12.
12. Кириченко О. А. Місце трудового права та права соціального забезпечення у системі юридичних наук / О. А. Кириченко, Ю. О. Кириченко // Проблеми вдосконалення правового регулювання щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні. Матер. Регіональної міжвузівськ. наук. конференції. - Івано-Франківськ: Вид-во Плай, 2003. - С. 183-190.
13. Кириченко А. А. Актуальні проблеми юридичної науки та освіти / А. А. Кириченко, Ю. О. Ланцедова // Проблеми пенітенціарної теорії та практики // Бюл. Київськ. ін-ту вн. справ. – К. : МП Леся, 2003. – № 8. – С. 141–148.
14. Кириченко О. А. Система права чи юридичних науки: продовження дискусії / О. А. Кириченко, Ю. О. Кириченко // Проблеми кодифікації законодавства України : матер. наук.-практ. конф. – К. : Ін-т держави та права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. – С. 9–12.
15. Кириченко О. А. Можливості подальшого розвитку системи юриспруденції /О. А. Кириченко, Ю. О. Кириченко // Реформування кримінального та кримінально-процесуального законодавства України: сучасний стан та перспективи. Матер. Всеукраїнськ. наук.-практ. конференції, 30.09–01.10.2005 р. - Івано-Франківськ: Юрид. ф-т Прикарпатськ. нац. ун-ту.- 2005. - С. 21-24.
16. Кириченко О. А. Сучасні теорологічні проблеми юриспруденції (запрошення до дискусії) / О. А. Кириченко, Ю. О. Ланцедова, О. С. Тунтула // Наукові праці : Наук.-метод. журнал. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. – Вип. 41. – Т. 54. – С. 140–145.
17. Кириченко О. А. Деякі положення теорії антиделіктної інформації у контексті новітньої класифікації юридичних наук (запрошення до дискусії) / О. А. Кириченко, А. П. Огородник, С. А. Кириченко, Ю. О. Ланцедова, Ю. Д. Ткач, О. С. Тунтула // Проблеми та перспективи розвитку юридичної науки в Українській

державі. Всеукр. наук. практ. конф., 20.02.2007 р., Миколаївський ННІ ОНУ ім. І. І. Мечнікова. – Миколаїв : МННІ ОНУ, 2007. – С. 44–51.

18. Кириченко А. А. Классификация юридических наук: сущность и перспектива развития / А. А. Кириченко, Ю. А. Ланцедова, А. С. Тунтула // Прикарпатський юридичний вісник. Збірник наукових праць. – Івано-Франківськ: ІФФ Нац. ун-ту «Одеська юрид. ак.», 2013. – Вип. 1(3). – С. 26-41.

19. Кириченко А. А. Предусловия, сущность и перспективное значение новой классификации юридических наук / А. А. Кириченко // Перспективные инновации в науке, образовании, производстве и транспорте '2013. Сборник научных трудов SWorlD. Межд. наук.-метрич. база РИНЦ, SCIENCE INDEX, Импакт-Фактор > 0. ЦИТ: 4130066. Вып. 4. Том 46: Юридические и политические науки. – Иваново: МАРКОВА А. Д., 2013. – С. 3-4.

20. Кириченко А. А. Новая доктрина классификации юридических наук: предусловия, сущность, перспективное значение / А. А. Кириченко // Научные труды РАЮН. - Вып. 14: в 2 т. - Т. 1. – Междунар. науч.-метр. базы РИНЦ, Научн. эл. библ.-ка eLIBRARY.RU. - М.: Юрист, 2014. – С. 106-110 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: lawinfo.ru/assets/files/t1.pdf

21. Кириченко А. Новая доктрина антикриминальной отрасли права и других антикриминальных юридических наук / А. Кириченко, А. Виноградов, Ю. Ткач // Правовой журнал «Legea si Viata». - Nr 5/2 (269). – Republica Moldova. – Кишинев, 2014. – С. 122-125 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.legeasiviata.in.ua/archive/2014/5-2/5-2.pdf

22. Кириченко А. А. Новая доктрина классификации юридических наук и сущности их отдельных гипергрупп / А. А. Кириченко // Молодий вчений. — № 2 (17) лютий 2015. – С. 771-774 Міжнар. наук.-метричн. база РИНЦ, ScholarGoogle, OAJI, CiteFactor, Research Bible [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/6-2_17_2015.pdf

23. Кириченко А. А. Гипердоклад о более двухстах пятидесяти лучших доктринах и концепциях юриспруденции научной школы профессора Аланкира: коллективная монография / кол. авторов под науч. ред. А. А. Кириченко. – Второе издание. - Николаев: Ник. нац. ун-т им. В. А. Сухомлинского, 2015. – 1008 с.

24. Кириченко С. А. Теорологія юриспруденції: лекція 1 / С. А. Кириченко, Ю. О. Ланцедова, Ю. Д. Ткач; за наук. ред. проф. О. А. Кириченка. - Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Могили, 2007. - Вип. 5. -

Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і права»

268 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

25. Кириченко С. А. Сущность и перспектива развития отдельных групп юридических наук / С. А. Кириченко // Научные труды РАЮН. - Вып. 14: в 2 т. - Т. 1. – Междунар. науч.-метр. базы РИНЦ, Научн. эл. библ.-ка eLIBRARY.RU. - М.: Юрист, 2014. – С. 111-116 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: lawinfo.ru/assets/files/t1.pdf (2015, 7 ноября)

26. Кириченко Ю. О. Можливості подальшого удосконалення теоретичних основ юридичних наук / Ю. О. Кириченко // Вісник ОІВС. - Одеса: НДРВВ ОІВС, 2003. - № 4. - С. 127-131.

27. Ланцедова Ю. А. Новая доктрина классификации юридических наук, сущность и перспектива развития их отдельных групп (приглашение к дискуссии) / Ю. А. Ланцедова, А. С. Тунтула, О. И. Шаповалова // Журнал східноєвропейського права. – 2014. – № 3. - С. 45-59 [Электронный ресурс] – Режим доступа http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2014/05/4_lantsedova_tuntula_shapovalova.pdf

28. Ланцедова Ю. А. Сущность антикриминальной и гражданской отрасли права и судопроизводства как антиделиктных юридических наук / Ю. А. Ланцедова, А. С. Тунтула, О. И. Шаповалова, А. Л. Шведова // Науковий журнал «Молодий вчений». - № 5(8) травень. – 2014. – Ч. II. – Міжнар. наук.-метричн. база РИНЦ, ScholarGoogle, OAJP, CiteFactor, Research Bible. - С. 89-92.

29. Ланцедова Ю. А. Новая доктрина классификации юридических наук / Ю. А. Ланцедова / 1017 слов // Блог экспертов (blog-experts.com). Информационно-аналитический сайт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://blog-experts.com/prezentaciya-novyx-doktrin-i-koncepcij-yurisprudencii-nauchnoj-shkoly-professora-alankira-priglashenie-k-diskussii-yuliya-lancedova-novaya-doktrina-klassifikacii-yuridicheskix-nauk/> 2014-12-03 – Доктрины

30. Ланцедова Ю. А. Новая доктрина перспектив развития наук административной направленности и некоторых других юридических наук / Ю. А. Ланцедова / 919 слов // Блог экспертов (blog-experts.com). Информационно-аналитический сайт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://blog-experts.com/novaya-doktrina-perspektiv-razvitiya-nauk-administrativnoj-napravlennosti-i-nekotoryx-drugix-yuridicheskix-nauk/> 2014-12-06 – Доктрины

31. Мозолин В. П. Система российского права. Доклад на Всероссийской конференции 14 ноября 2001 г. / В. П. Мозолин // Гос-во и право. – М., 2003. – № 1. – С. 107–113.

32. Теорологія юриспруденції (новітня концепція «Теорії права»): навч. посібник / Є. В. Кириленко, С. А. Кириченко, Т. О. Коросташова,

- Ю. О. Ланцедова, В. Е. Теліпко, О. С. Тунтула; за наук. ред. О. А. Кириченка. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2010. – 484 с.
33. Ткач Ю. Д. Поняття і системно-структурна будова криміналістики: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / Юрій Дмитрович Ткач. – Одеса, 2004. – 556 с.
34. Ткач Ю. Д. Теоретичні основи криміналістики (періодизація, поняття, система, міжнауковий статус) : монографія / за наук. ред. О. А. Кириченка. – Одеса : Вид-во ОІОІ НУВС, 2007. – 176 с.
35. Тунтула А. С. Новая доктрина сущности отдельных групп юридических наук / А. С. Тунтула / 729 слов // Блог экспертов (blog-experts.com). Информационно-аналитический сайт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://blog-experts.com/prezentaciya-novyx-doktrin-i-koncepcij-yurisprudencii-nauchnoj-shkoly-professora-alankira-priglashenie-k-diskussiji-aleksandra-tuntula-novaya-doktrina-sushchnosti-i-perspektiv-razvitiya-otdelnyx-grupp/> 2014-11-04 – Доктрины
36. Тунтула О. С. Курс лекцій зі спецкурсу «Новітні базисні доктрини та концепції юриспруденції»: навч. посібник / О. С. Тунтула, О. А. Кириченко ; за наук. ред. О. А. Кириченка. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – 60 с.

K 43

Кириченко О. А. Новітня доктрина класифікації юридичних наук, сутності та перспективи розвитку їхніх окремих гіпергруп і груп. Курс лекцій до традиційної навчальної дисципліни «Теорія держави і прав»:: навч. посібник / О. А. Кириченко, Ю. О. Ланцедова. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – 28 с.

Розглянуто хронологію становлення та розвитку класифікації юридичних наук. Розкрита сутність і значення новітньої доктрини класифікації юридичних наук на основі їхніх гіпергрупових завдань. Наведена схема класифікації юридичних наук у контексті виконання першого базисного завдання юриспруденції та завдань первого і другого напрямку юридичної діяльності (правотворчості, правозастосування, а також другого базисного завдання юриспруденції та завдань третього напрямку юридичної діяльності (антиделіктології).

Викладені основні положення новітньої доктрини сутності окремих гіпергруп антиделіктних юридичних наук.

Запропоновано новітню доктрину перспективи розвитку окремих гіпергруп і груп юридичних наук.

Призначена для сучасної теорологічної підготовки бакалаврів юриспруденції (вчителя і викладача юриспруденції) денної і заочної форми навчання Навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.

Може бути корисною для викладачів і студентів інших вищих юридичних навчальних закладів і для співробітників юридичних та антиделіктних органів.

УДК 340.II+343.98

ББК 67.X+67.620

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**КИРИЧЕНКО Олександр Анатолійович,
доктор юридичних наук професор
ЛАНЦЕДОВА Юлія Олексandrівна,
кандидат юридичних наук**

НОВІТНЯ ДОКТРИНА КЛАСИФІКАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ НАУК, СУТНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЇХНІХ ОКРЕМИХ ГІПЕРГРУП І ГРУП. КУРС ЛЕКЦІЙ ДО ТРАДИЦІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»

Навчальний посібник

Оприлюднюється в авторській редакції

Формат 70x100¹/16.

Умовн. друк. арк. 1, 75.

Тираж 100 пр.

Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського
54030 Україна, м. Миколаїв, вул. Нікольська, 24
тел.: +038 0512 37-88-38, 37-88-44